

TỔNG HỢP BIỂN ĐÔNG TUẦN QUA (từ 28/11 đến 4/12)

Sự kiện chính trong tuần

- ASEAN, Trung Quốc sắp bàn Quy tắc Ứng xử Biển Đông
- Trung Quốc chạy thử tàu sân bay Varyag lần hai
- Trung Quốc tăng cường hạm đội tàu ngầm
- Philippin sắp triển khai tàu chiến mới ở biển Đông
- Trung - Ấn sẽ thiết lập đường dây nóng hải quân
- Trung Quốc phản đối Mỹ đưa quân đến Australia

I. Động thái của các quốc gia

+ Trung Quốc:

Trung Quốc chạy thử tàu sân bay Varyag lần hai. Thông cáo báo chí của Bộ Quốc phòng Trung Quốc ngày 29/11 cho biết, tàu sân bay Varyag của Trung Quốc đã rời cảng Đại Liên, tỉnh Liêu Ninh, tiến hành chạy thử lần hai để thực hiện “các nghiên cứu khoa học và thử nghiệm”. Trước khi chạy thử lần hai, Varyag đã hoàn tất cả các công việc tân trang và kiểm nghiệm theo kế hoạch sau lần chạy thử lần thứ nhất hồi tháng 8 vừa qua¹.

“EU muốn làm điều phối viên trong tranh chấp chủ quyền Biển Đông”. Trong đó chỉ trích EU đang có nhiều động thái muốn tham gia vào vấn đề Biển Đông đồng thời trích dẫn tuyên bố của Thủ tướng Việt Nam về việc công khai yêu cầu Trung Quốc “trao trả” cho Việt Nam những hòn đảo có tranh chấp tại Biển Đông. Bài báo cho rằng đây là lần đầu tiên một lãnh đạo cấp cao của Việt Nam chỉ trích Trung Quốc “chiếm lĩnh” quần đảo Hoàng Sa và cũng nhắc lại chủ trương nhất quán của Trung Quốc về Biển Đông: Trung

---

¹ http://news.xinhuanet.com/english2010/china/2011-11/29/c_131276715.htm

Quốc có chủ quyền không thể tranh cãi đối với các đảo ở Biển Đông và các vùng biển phụ cận².

Cơn dư chấn của Trung Quốc. Từ thời điểm giữa mùa hè khi mối quan hệ với Philippin và Việt Nam xấu đi nhanh chóng, Trung Quốc đã tiến hành các bước đi về ngoại giao để khắc phục hậu quả. Mặc dù thành phần chủ nghĩa dân tộc kêu gọi Trung Quốc hãy “dự liệu và tấn công trước” đối với Philippin và Việt Nam, như các bài báo trên tờ Thời báo Hoàn cầu, nhưng Bắc Kinh đang thực hiện một đường lối khôn ngoan hơn nhiều. Sau khi đồng ý một bộ quy tắc hướng dẫn mới về thực thi tuyên bố ứng xử (DOC) ở Biển Đông với ASEAN vào tháng 7, hướng tới một bộ quy tắc ứng xử chính thức hóa, Trung Quốc đã tiếp đón Tổng thống Bengino Aquino trong chuyến thăm vào đầu tháng 9, và tiếp theo là Tổng bí thư Việt Nam Nguyễn Phú Trọng một tháng sau đó.³

Giao lưu trực tuyến với Thiếu tướng Giải phóng Quân Trung Quốc Doãn Trác. Chỉ cần thực hiện 5 nguyên tắc chung sống hoà bình, căn cứ nguyên tắc cơ bản của luật pháp quốc tế và Công ước về luật biển của Liên Hiệp Quốc, Trung Quốc và Việt Nam, Trung Quốc và Philippin sẽ tìm được con đường giải quyết tranh chấp mà các bên đều có thể chấp nhận được. Nhưng ở đây cần nhấn mạnh một điểm, Trung Quốc không muốn nhìn thấy việc có người cho rằng chính sách ngoại giao hoà bình của Trung Quốc là biểu hiện của sự mềm yếu. Trung Quốc chưa từng mềm yếu trong việc bảo vệ quyền lợi và chủ quyền các đảo⁴.

“Gây hấn với Trung Quốc trong vấn đề Biển Đông là kém khôn ngoan” của *Tân Hùng* - chuyên gia nghiên cứu về các vấn đề quốc tế. Các nước liên quan trong khu vực Biển Đông thời gian qua có những hành động “gây hấn” với Trung Quốc là đã phạm vào 3 điều “bất trí”: thứ nhất là xem nhẹ thiện chí của Trung Quốc. Trung Quốc từ trước đến nay luôn chủ trương giữ thái độ bình tĩnh, kiềm chế và giải quyết mâu thuẫn với các nước

---

² Báo Đông phương buổi sáng (Trung Quốc) ngày 26/11

³ <http://the-diplomat.com/flashpoints-blog/2011/11/26/chinese-aftershock/>

⁴ Tại “Diễn đàn cường quốc” báo Mạng Nhân dân chiều ngày 25/11/2011

liên quan thông qua đàm phán và hiệp thương hữu nghị song phương. Thứ hai là các nước này đã tìm nhằm chỗ dựa. Nước Mỹ hiện nay đang chìm sâu trong khủng hoảng, trong ngoài nhiều mối lo. Vậy thì nước Mỹ liệu có được bao nhiêu năng lực và dũng khí để can dự một cách thực chất vào vấn đề Biển Đông. Điều “kém khôn ngoan” thứ ba là tính toán sai lầm. Nếu như muốn đội lốt oai hùng gây chuyện không hay thì chỉ làm cho mâu thuẫn thêm gay gắt và cuối cùng bị thiệt hại lớn nhất vẫn chỉ là bản thân các nước này⁵.

Trung Quốc tăng cường hạm đội tàu ngầm. Theo tờ Minh Báo của Hồng Kông, Trung Quốc kỳ vọng đóng thêm 30 tàu ngầm vào năm 2020, nâng tổng số tàu ngầm của nước này từ 62 lên tới 100 chiếc vào năm 2030. Cũng theo nguồn tin, Hải quân Mỹ đang có 75 tàu ngầm, trong đó 26 chiếc được triển khai ở Thái Bình Dương. Do đó, Trung Quốc đang đẩy mạnh phát triển hải quân, trong đó có lực lượng tàu ngầm và tàu nổi, gồm tàu sân bay đầu tiên để sớm cân bằng cán cân quân sự⁶.

“Tướng quân Trung Quốc cảnh cáo, thiện chí không phải là mềm yếu”. Thiếu tướng La Viện, nhà chiến lược quân sự của Trung Quốc nói rằng, nếu những nước có tranh chấp chủ quyền Biển Đông với Trung Quốc coi sự kiềm chế và thiện chí của Trung Quốc là sự mềm yếu thì đã phạm phải sai lầm. Bất kỳ nước nào phạm phải sai lầm như vậy đều nhận được “kết cục ngược với mong muốn”. Tuy nhiên, Trung Quốc luôn mong muốn giải quyết tranh chấp thông qua đàm phán hoà bình⁷.

+ Việt Nam:

Thủ tướng Việt Nam khẳng định chủ quyền tại Hoàng Sa. Ngày 25/11, trong phần trả lời câu hỏi của các đại biểu Quốc hội về vấn đề Biển Đông, Thủ Tướng Nguyễn Tấn

---

⁵ Mạng “Tinh đảo Hoàn cầu” ngày 28/11/201

⁶ <http://www.navyrecognition.com/index.php/news/year-2011-news/october-2011-navy-naval-news/215-chinese-navy-building-up-its-submarine-fleet.html>

⁷ <http://www.scmp.com/portal/site/SCMP/menuitem.2c913216495213d5df646910cba0a0a0/?vgnextoid=87687ebbf3bd3310VgnVCM100000360a0a0aRCRD&vgnnextfmt=teaser&ss=china&s=news>

Dũng đã tái khẳng định chủ quyền của Việt Nam trên hai quần đảo Hoàng Sa và Trường Sa. “Việt Nam chúng ta khẳng định có đủ căn cứ về pháp lý và lịch sử khẳng định rằng quần đảo Hoàng Sa và quần đảo Trường Sa thuộc chủ quyền của Việt Nam. Chúng ta đã làm chủ thực sự ít nhất là từ Thế kỷ XVII. Chúng ta làm chủ khi 2 quần đảo này chưa thuộc bất kỳ một quốc gia nào và chúng ta đã làm chủ trên thực tế và liên tục hòa bình. Nhưng đối với Hoàng Sa, năm 1956 Trung Quốc đưa quân chiếm đóng các đảo phía Đông của quần đảo Trường Sa. Đến năm 1974 cũng Trung Quốc dùng vũ lực đánh chiếm toàn bộ quần đảo Hoàng Sa trong sự quản lý hiện tại của chính quyền Sài Gòn, tức là chính quyền Việt Nam cộng hòa...Lập trường nhất quán của chúng ta là quần đảo Hoàng Sa thuộc chủ quyền của Việt Nam, chúng ta có đủ căn cứ lịch sử và pháp lý để khẳng định điều này. Nhưng chúng ta chủ trương đàm phán giải quyết đòi hỏi chủ quyền đối với quần đảo Hoàng Sa bằng biện pháp hòa bình.”⁸

+ Philippin:

Philippin sắp triển khai tàu chiến mới ở biển Đông. Theo lời người phát ngôn của hải quân Philippines Omar Tonsay hôm 1-12 thì tàu chiến hiện đại nhất và lớn nhất BRP Gregorio Del Pilar (mua của Mỹ hồi tháng 7) sẽ được triển khai ở biển Đông vào ngày 14-12 tới. Mục đích nhằm tăng cường khả năng phòng thủ trên biển của Philippin. Dự kiến lễ khởi hành tàu sẽ được tổ chức ở bến cảng 13 (Manila), Tổng thống Benigno Aquino III sẽ đến tham dự⁹.

---

⁸ http://www.bbc.co.uk/vietnamese/vietnam/2011/11/111125_viet_pm_southchinasea.shtml

⁹ <http://globalnation.inquirer.net/19679/philippines-new-warship-to-be-commissioned-mid-december>

II. Quan hệ các nước

Trung Quốc phản đối thỏa ước quân sự Mỹ-Úc. Theo Bộ Quốc Phòng Trung Quốc hôm thứ Tư, việc Mỹ tăng cường thỏa thuận hợp tác quân sự với Úc mới đây là một sự tồn tại của “lối suy nghĩ thời Chiến Tranh Lạnh” và sẽ tạo sự bất ổn trong vùng Á Châu-Thái Bình Dương, đây là một chỉ trích mạnh mẽ nhất của Bắc Kinh về hành động của Washington được coi là để ngăn chặn sự khuếch trương thế lực của Trung Quốc¹⁰.

Chính phủ Úc bác bỏ hỗ trợ Ấn Độ, hiệp ước an ninh Mỹ. Hôm thứ sáu, Úc đã bác bỏ việc nước này đang thúc đẩy một hiệp ước an ninh chung với Ấn Độ và Mỹ, một liên kết có thể làm tăng thêm lo ngại của Trung Quốc về việc các nước láng giềng của Trung Quốc đang cố gắng bao vây nước này¹¹.

Trung - Ấn sẽ có đường dây nóng hải quân. Khi Trung Quốc ngày càng trở nên quyết đoán hơn ở Biển Đông, New Delhi đang cân nhắc thiết lập đường dây nóng giữa hải quân hai nước để ngăn chặn những hiểu lầm trên biển khơi. Đề cập rõ điều này hôm thứ sáu, Tư lệnh Hải quân Ấn Độ, Đô đốc Nirmal Verma nói: "Những cuộc gặp mặt đôi mắt và đường dây nóng là rất có ý nghĩa và đang được xem xét ở cấp chính phủ. Thực tế là, với các nước mà chúng tôi cảm thấy có khả năng xảy ra hiểu lầm, thì một cơ chế như vậy là rất cần thiết"¹².

ASEAN, Trung Quốc sắp bàn Quy tắc Ứng xử Biển Đông. Thứ trưởng Ngoại giao Philippines Erlinda F. Basilio cho biết "Một cuộc họp giữa ASEAN và Trung Quốc dự kiến tổ chức vào tuần đầu tiên hoặc tuần thứ hai của tháng 1 để xác định các yếu tố chính trong dự thảo Quy tắc Ứng xử trên Biển Đông (COC)". Ngoài ra, Manila sẽ tiếp tục kêu gọi một cách tiếp cận đa phương để giải quyết các tranh chấp¹³.

¹⁰ <http://www.reuters.com/article/2011/11/30/us-china-usa-australia-idUSTRE7AT0PZ20111130>

¹¹ <http://www.reuters.com/article/2011/12/02/us-china-us-australia-idUSTRE7B10BB20111202>

¹² <http://dailypioneer.com/nation/24989-indo-china-naval-hotline-in-offing.html>

¹³ <http://www.bworldonline.com/content.php?section=Nation&title=ASEAN,-China-to-set-ground-rules-on-sea-issues-in-January--&id=42335>

III. Phân tích và đánh giá

“**Vở kịch chính trị thực dụng thể hiện ở Biển Đông**” của *Mark J. Valencia*. Chứng kiến diễn biến ngoại giao đối với vấn đề Biển Đông trước và trong hội nghị Bali vào tháng 7 và tháng 11 giống như thể đang xem một vở kịch nhiều màn của Shakespear. Người thủ vai chính là Trung Quốc, đang bị điều đứng bởi các nữ thần – những quốc gia yêu sách khác đối với các quần đảo và không gian hàng hải ở Biển Đông. Cảnh quan trọng diễn ra tại Bali. Đầu tiên là vào tháng bảy khi nhân vật chính – Trung Quốc – có cuộc gặp với tất cả các nữ thần (ASEAN). Sau đó là cuộc gặp vào tháng 11 khi giới thiệu nhân vật chính thứ hai – đó là Mỹ. Ở màn đầu tiên, Trung Quốc và ASEAN có thể dàn xếp một bộ quy tắc hướng dẫn thực thi Tuyên bố Ứng xử ở Biển Đông giữa ASEAN-Trung Quốc. Mặc dù còn yếu kém, lỏng lẻo và thiếu sự cụ thể, nhưng thỏa thuận này được đánh giá là một thành công về ngoại giao. Và sau đó ASEAN muốn xây dựng một dự thảo các nguyên tắc thống nhất cho một bộ quy tắc ứng xử mang tính ràng buộc. Nhưng than ôi, Trung Quốc không nghĩ đây là thời điểm “thích hợp” vì vậy ASEAN đã tiến lên trước theo cách thức của riêng mình¹⁴.

“**Mỹ tăng cường các căn cứ quân sự tại Châu Á - Thái Bình Dương**”. Theo các chuyên gia phân tích, sự hiện diện quân sự của Mỹ tại khu vực Châu Á – Thái Bình Dương hiện nay đang có những thay đổi quan trọng và việc điều chỉnh triển khai quân này là cách để tăng cường ảnh hưởng của Washington tại khu vực hơn là nhằm mục tiêu cụ thể Trung Quốc. Ông Xu Hui, Giáo sư Đại học Quốc phòng Trung Quốc cho rằng “câu hỏi đang được đặt ra hiện nay là Trung Quốc cần ứng phó thế nào với việc Mỹ tái triển khai quân đội với giả định rằng hai nước này là địch thủ. Trong chuyến thăm Australia vào tháng 11/2011, Tổng thống Mỹ Barack Obama đã tuyên bố về hiệp định an ninh mới nhằm triển khai thêm quân đội và thiết bị quân sự của Mỹ tại Australia. Ông Obama đã tránh câu hỏi liệu động thái này có nhằm kiềm chế Trung Quốc không khi nói

---

¹⁴Mark J. Valencia, “Realpolitik drama unfolds in the South China Sea,”

<http://www.japantimes.co.jp/text/eo20111130a1.html>

rằng Mỹ tiếp tục gửi thông điệp rõ ràng Trung Quốc cần gánh vác trách nhiệm khi trở thành cường quốc thế giới và Mỹ đang tăng cường cam kết đối với toàn bộ khu vực Châu Á – Thái Bình Dương¹⁵.

Mỹ phải đối đầu với rồng ở châu Á. Tiếp theo Thượng đỉnh Đông Nam Á là cuộc họp giữa những người đứng đầu của Chính phủ và quốc gia của Hiệp hội các quốc gia Đông Nam Á vào ngày 18 và 19 tháng 11 đã mang lại cơ hội cho các nhà lãnh đạo Ấn Độ, Trung Quốc và Mỹ có thể bày tỏ những quan ngại về an ninh và chiến lược của mình trong thế kỷ 21. Ấn Độ và Trung Quốc có nhiều mối quan ngại chiến lược mà thường xuyên tạo ra các tình huống xung đột. Còn Mỹ, một siêu cường trên đà xuống dốc, nhưng vẫn có lợi ích toàn cầu. Nước Mỹ vẫn còn khả năng hình thành các liên minh đầy sức mạnh với các quốc gia trên thế giới và thành công trong việc theo đuổi các lợi ích kinh tế và chiến lược quốc gia toàn cầu. Tổng thống Mỹ Barack Obama trước khi tham dự hội nghị ở Bali, Indônêxia, đã có chuyến thăm Úc. Ở đó hôm 16 tháng 10, ông Obama đã nhắc đến vai trò của Mỹ trong việc hình thành một trật tự thế giới mới và nói rằng “Điều quan trọng đối với họ (Trung Quốc) là tuân theo đúng luật cuộc chơi.” Ông nhận xét “Tôi nghĩ quan điểm cho rằng chúng ta sợ Trung Quốc là một sai lầm” và khẳng định “Do đó không còn nghi ngờ gì nữa: tại khu vực Á Châu Thái Bình Dương trong thế kỷ thứ 21, nước Mỹ sẽ toàn tâm toàn lực nhập cuộc.”¹⁶

“Tình hình biển của Trung Quốc năm 2011” của *Giang Hoài*. Biển Đông nhiều lần trở nên căng thẳng, ngày càng phức tạp và nghiêm trọng, nổi lên 3 động thái sau: (i) Việt Nam và Philippin mở rộng khai thác dầu khí của Trung Quốc ở Biển Đông (ii) Một số nước liên quan làm ngơ trước sự chỉ trích của Trung Quốc. Việt Nam và Phi lippin không quan tâm đến việc Trung Quốc đã sớm xác lập chủ quyền đối với quần đảo Trường Sa theo căn cứ “phát hiện trước chiếm trước và quản lý thực tế lâu dài”(iii) Các nước liên quan ra sức thúc đẩy quốc tế hóa, khu vực hóa, đa phương hóa, ASEAN hóa

---

¹⁵ <http://english.peopledaily.com.cn/90883/7660894.html>

¹⁶ <http://www.dailypioneer.com/columnists/item/50583-america-has-to-face-the-dragon-in-asia.html>

vấn đề Biển Đông. Ứng phó thỏa đáng vấn đề trên biển đã trở thành vấn đề không thể né tránh và khó có thể kéo dài hơn nữa trên con đường phát triển hòa bình, thực hiện phục hưng dân tộc Trung Hoa¹⁷.

“Trò chơi nguy hiểm mới bao vây và phản bao vây giữa Trung Quốc và Ấn Độ” của *Simon Denyer*. Đây được xem như một sự khẳng định mới, khi Thủ tướng thường ôn hòa của Ấn Độ Manmohan Singh được cho là đã nhìn thẳng vào người đồng nhiệm Trung Quốc tại hội nghị ở Bali cuối tuần trước và bảo vệ quyền “thương mại” của Ấn Độ trong việc thăm dò dầu khí ở Biển Đông. Đó cũng là dấu hiệu của những mâu thuẫn ngày càng tăng giữa Ấn Độ và Trung Quốc, điều mà các chuyên gia nhận định như một cuộc chơi nguy hiểm mới giữa hai quốc gia đông dân nhất thế giới. Bị đe dọa bởi mối quan hệ đang tăng nhanh giữa Trung Quốc với các láng giềng Nam Á của nước này, Ấn Độ đang nỗ lực thâm nhập vào phạm vi ảnh hưởng truyền thống của Bắc Kinh, và sự cáu giận lẫn nhau đang bắt đầu bộc lộ. Người phát ngôn Bộ ngoại giao Trung Quốc Lưu Vi Dân đã nói rằng “Chúng tôi hy vọng các thế lực bên ngoài không can dự vào tranh chấp Biển Đông và không muốn thấy các công ty nước ngoài thực hiện các hoạt động làm xâm hại đến chủ quyền, quyền và lợi ích của Trung Quốc.” Điều này cũng thể hiện sự sút mẻ trong mối quan hệ giữa Ấn Độ và Trung Quốc trong 6 năm qua, một cuộc cạnh tranh chiến lược mới mà ở đó mỗi quốc gia đã tăng cường hoạt động của mình ở nơi từng được xem là “sân sau” của bên kia¹⁸.

“Đông Á có thể xảy ra xung đột, nhưng khó có chiến tranh lớn”. Đông Á trong 10 năm tới có xảy ra chiến tranh lớn không? nhìn chung là không. Có xảy ra xung đột quân sự do tranh chấp lợi ích trên biển không? khả năng là có. Có lẽ đó là 2 câu trả lời cơ bản nhất về diễn biến tình hình chính trị ở Đông Á. Tại sao khả năng xảy ra chiến tranh quy mô lớn ở Đông Á trong tương lai rất nhỏ, nguyên nhân cơ bản là do nước mạnh nhất ở

---

¹⁷ Tạp trí tri thức thế giới số ra ngày 1/12

¹⁸ Simon Denyer, “China, India perform dangerous new dance of encircler, counter-encircler”,

http://www.washingtonpost.com/world/asia_pacific/china-india-perform-dangerous-new-dance/2011/11/22/gIQAMdFrzN_story.html?tid=wp_ipad

Đông Á là Trung Quốc không muốn đánh nhau. Hiện nay, nhiệm vụ tránh xảy ra xung đột quân sự ở Biển Đông là rất nặng nề. Nhưng đây là nhiệm vụ đòi hỏi tất cả các nước phải cùng nỗ lực. Trung Quốc cũng nên giữ cân bằng giữa việc trỗi dậy hoà bình và dám cọ sát. Trung Quốc cần nhận thức rõ, trỗi dậy hoà bình không phải là sự ban ơn đối với Đông Á, mà cũng là nền tảng phát triển đất nước. Nhưng điều đó không có nghĩa là Trung Quốc nhất định phải chịu thiệt thòi về chủ quyền và lợi ích biển¹⁹.

“Thế kỷ Thái Bình Dương của Obama và Hillary Clinton” của *Frida Ghitis*. Bất cứ ai dõi theo sát sao chuyến đi tháng 11 của Tổng thống Obama tới châu Á và những điểm khác ở Thái Bình Dương cũng phải thừa nhận rằng, động thái này có cái gì đó đáng để tâm. Lúc này đây, ông và đội ngũ chính sách đối ngoại đang trình diễn một kế hoạch với tư duy chiến thuật và chiến lược nhằm gửi đi thông điệp rõ ràng, làm sống lại khát vọng cũ bằng hành động thực tế. Chỉ trong ít ngày, Washington đã "quay ngoắt 180 độ" với Trung Quốc bằng hàng loạt động thái mà công bằng có thể nói rằng, họ đã thay đổi tâm lý của cả một khu vực. Bắc Kinh - đối thủ chính của Washington trong tương lai - dường như chết lặng. Về lâu dài, Bắc Kinh sẽ không đứng chôn chân theo con đường ấy. Động thái tiếp theo là của Trung Quốc. Nhưng người khơi nguồn cuộc chơi trong ván cờ toàn cầu của thế kỷ 21 thuộc về đội ngũ Mỹ. Tuy nhiên, cuộc chơi mới chỉ bắt đầu. Khi Mỹ chuẩn bị cho một cuộc bầu cử tổng thống mới, thì sự cạnh tranh mới nổi với Trung Quốc sẽ trở thành chủ đề quan trọng để bàn luận. Đó không phải là một cuộc chiến, thậm chí cũng không phải là chiến tranh lạnh. Nó là lộ trình mà các cường quốc lớn di chuyển khi họ đi qua lịch sử. Và trong lịch sử của những gì sẽ trở thành sự cạnh tranh rất lớn, thì người ta đã thấy Obama và Clinton thực hiện trong ít tuần qua²⁰.

Thực hiện: Tuấn Anh

---

¹⁹ Thời báo Hoàn Cầu ngày 26/11/2011

²⁰ Frida Ghitis, “Obama’s (and Hillary’s) Pacific Century,”

<http://www.miamiherald.com/2011/12/01/2527500/obamas-and-hillarys-pacific-century.html>